

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА WAYS OF INCREASING THE EFFECTIVENESS OF ENTERPRISE ACTIVITIES

Анотація

Розглянуто сутність ефективності діяльності підприємства та напрями її підвищення. Наведено пропозиції щодо покращення ефективності функціонування ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика».

Ключові слова: ефективність, діяльність, підприємство.

Abstract

The essence of efficiency of activity of the enterprise and directions of its increase are considered. Suggestions for improvement of efficiency of functioning of the enterprise are given.

Keywords: efficiency, activity, enterprise.

В сучасних умовах забезпечення ефективності діяльності підприємства можливе за умови комплексного аналізу його фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств. Оперативне управління активами і пасивами підприємства, досягнення високих фінансових результатів, забезпечення фінансової стабільності підприємства має спиратись на реальну оцінку ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

Важливий внесок у дослідження проблеми підвищення ефективності діяльності підприємств зробили вітчизняні науковці, зокрема: В. Андрійчук, О. Воронін, М. Кісіль, Т. Шматковська, І. Бойчик, С. Покропивний, І. Ковальчук та інші.

Однак нестабільність та невизначеність сучасних економічних умов функціонування підприємств потребує подальшого дослідження і визначення реальних шляхів стабілізації та перспектив підвищення ефективності їхньої роботи.

Термін «ефективність» (від лат. *efficientia*) є похідним від терміна «ефект», що в перекладі означає виконання, результат певної причини або дії. Але сам по собі ефект не дає відповіді на запитання: якою ціною одержаний цей результат. Тому категорію ефективності можна вимірювати як співвідношення між результатом і витратами (ресурсами), що його зумовили [1].

Таким чином, для виміру ефективності необхідно мати кількісно виражені ефект (результат) і ресурси (витрати). Чим більший ефект на одиницю ресурсів (витрат), тим вища ефективність відповідного процесу, дії, і навпаки. Головною метою оцінки ефективності діяльності підприємства є виявлення можливості його подальшого розвитку, визначеного за результатами повного аналізу фінансово-господарської діяльності. Тому найважливішим завданням функціонування сучасного підприємства є підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності за рахунок оптимізації використання його внутрішніх резервів та системне розроблення шляхів підвищення ефективності діяльності. Під шляхами підвищення ефективності діяльності підприємства розуміють сукупність конкретних заходів щодо покращення організації виробництва [2].

Одним з основних напрямів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства є ресурсний, який базується на необхідності проведення детального аналізу використання наявних ресурсів та живої праці. Другим напрямом є організаційний, відповідно до якого проводиться пошук нових можливих шляхів удосконалення системи управління і підвищення ефективності тих процесів, що здійснюються на підприємстві.

Третім напрямом підвищення ефективності діяльності підприємства виступає технологічний, який передбачає запровадження у процеси виробництва сучасної техніки і технологій, а також розв'язання організаційно-правових питань [3].

Управління ефективністю роботи підприємства передбачає урахування основних положень теорії максимізації прибутку. Підприємство повинно працювати таким чином, щоб забезпечити максимальний дохід його власникам. У рамках традиційної неокласичної економічної моделі передбачається, що будь-яке підприємство існує для того, щоб максимізувати прибуток у довгостроковій перспективі. При цьому як орієнтир розглядається прибуток середній для галузі або той прибуток, що об'єктивно задовольняє власників.

Проведена оцінка ефективності діяльності ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика» в 2016-2018 рр. за показниками рентабельності та моделями Дюпона засвідчила невисоку та нестабільну прибутковість підприємства. Аналіз структури активів підприємства свідчить, що відбулись значні зміни в його структурі – зростання частки оборотних активів за 3 роки з 63,1 % до 71,4 %. Тобто відбулось формування більш мобільної структури активів, що має сприяти прискоренню оборотності засобів підприємства.

Разом з тим більш глибокий аналіз причин таких змін показує, що переважну частку оборотних активів займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. Так, протягом аналізованого періоду дебіторська заборгованість складає 34-40 % всіх активів підприємства.

Строк погашення дебіторської заборгованості збільшився протягом 2016-2018 років на 10 днів, кредиторської заборгованості на 8,5 днів. Це є негативним, оскільки свідчить про погіршення дотримання підприємством та його контрагентами платіжної дисципліни.

В сучасних умовах ринкової конкуренції суб'єкти підприємницької діяльності змушені реалізовувати продукцію з відтермінуванням платежів, здійснюючи небезбиткове вилучення з обороту частини власного оборотного капіталу. При цьому одна частина дебіторської заборгованості є закономірною, оскільки так передбачає порядок розрахунків, інша частина – прострочена та безнадійна дебіторська заборгованість, що виникає в результаті порушення платіжної дисципліни.

З метою ефективного управління даним видом заборгованості підприємство має виважено підходити до розробки та впровадження в практичну діяльність системи заходів, серед яких на особливу увагу заслуговують наступні:

- попередня перевірка покупців та формування рейтингу їх кредитоспроможності;
- визначення умов надання товарного кредиту;
- планування заходів по роботі з кожним клієнтом;
- ведення реєстру дебіторської заборгованості;
- оцінювання вартості й швидкості обороту дебіторської заборгованості;
- контроль за погашенням дебіторської заборгованості;
- запровадження сучасних методів управління дебіторською заборгованістю (впровадження гнучкої системи знижок для дебіторів; спонтанне фінансування, тобто надання знижок у відповідь на скорочення термінів розрахунків; «аутсорсингу»).

Заходами щодо підвищення ефективності діяльності ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика» є введення в штат посади юриста та проведення позовно-претензійної роботи, активізація продажу залишків готової продукції, залучення кредитних коштів відповідно до Порядку часткової компенсації відсотків за залученими кредитами суб'єктам малого та середнього підприємництва за рахунок коштів міського бюджету.

Проведений SWOT-аналіз діяльності ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика» свідчить про необхідність модернізації сайту та реалізації заходів з підвищення інформаційної безпеки системи управління для більш впевненого просування підприємства в інтернет-середовищі.

Для підвищення ефективності функціонування ПрАТ «Вінницька харчосмакова фабрика» слід працювати в напрямку освоєння нових видів продукції, використання методу сегментації для максимального задоволення потреб споживачів.

Висновки

Таким чином, проблема підвищення ефективності виробництва та діяльності підприємства загалом полягає в забезпеченні максимально можливого результату на кожну одиницю затрачених трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Основними напрямками підвищення ефективності роботи підприємства є ресурсний, організаційний та технологічний. Саме комплексне використання наведених напрямів зможе вплинути на темпи зростання ефективності діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрійчук В.Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва. Економіка АПК. 2005. № 5. С. 52–63.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. К. : Атіка, 2011. 528 с.
3. Григораш ОВ., Булігіна Д.О. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємств. Приазовський економічний вісник. 2018. №6 (11). С. 154-158.

Юрій Володимирович Шербань — студент групи П-17мез, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: shcherban@gmail.com

Науковий керівник: **Тетяна Миколаївна Білоконь** — канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та фінансової діяльності, Вінницький національний технічний університет, e-mail: tm.bilokon@gmail.com

Yuriy V. Shcherban – student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Supervisor: **Tetiana M. Bilokon** — Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship and Financial Activity, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia